

**BOSHLANG'ICH SINFLARDA TA'LIMNI INDIVIDUALLASHTIRISH –
TA'LIM SIFATI GAROVI**

Andijon Davlat pedagogika instituti pedagogika

yo'nalishi 2-bosqich magistranti

Nishonova Gulchehra Ravshanjon qizi

Tel raqam: +998910699803

Telegram: @G_Nishonova

Annotatsiya Mazkur maqolada boshlang'ich sinf o'quvchilarining chet tilini o'zlashtirish jarayonida ta'limni individuallashtirishning ilmiy-pedagogik ahamiyati tahlil etilgan. Ta'lim sifatini oshirishda o'quvchilarning shaxsiy xususiyatlari, xususan, ularning axborotni qabul qilish qobiliyatlari hamda tabaqalashtirilgan topshiriqlardan foydalanishning samarali yo'llari yoritilgan. Tadqiqot xulosasiga ko'ra, o'quvchining shaxsiy imkoniyatlariga moslashgan yondashuv ularda ichki motivatsiyani shakllantirib, til o'rganish jarayonini samarali amalga oshirishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: individuallashtirish, ta'lim sifati, chet tili, tabaqalashtirilgan ta'lim, o'quvchilarning shaxsiy xususiyatlari.

Аннотация В данной статье анализируется научно-педагогическое значение индивидуализации обучения в процессе овладения иностранным языком учащимися начальных классов. Рассмотрены эффективные пути повышения качества образования с учетом индивидуальных особенностей учащихся, а также применение дифференцированных заданий. Результаты исследования показывают, что индивидуальный подход формирует внутреннюю мотивацию и делает процесс изучения языка успешным.

Ключевые слова: индивидуализация, качество образования, иностранный язык, дифференцированное обучение, личностные особенности учащихся.

Abstract This article analyzes the scientific and pedagogical significance of individualization in the process of learning a foreign language by primary school students. It explores effective ways to improve the quality of education by considering individual student characteristics, as well as applying differentiated assignments. The research concludes that an individual approach fosters intrinsic motivation and makes the language learning process successful.

Keywords: individualization, quality of education, foreign language, differentiated instruction, individual student characteristics.

Bugungi kunda ta'lim tizimining asosiy maqsadi o'quvchilarga shunchaki darslikdagi qoidalarni yodlatish emas, balki ularning har birining ichki qobiliyatlarini ochib berishdan iborat. Boshlang'ich sinf o'quvchilari o'zlashtirish tezligi, qiziqishlari

va dunyoqarashi jihatidan bir-biridan sezilarli darajada farq qiladi. Shu sababli, barcha o'quvchilarga bir xil usulda dars o'tish amaliyoti o'z samarasini yo'qotmoqda. Ta'lim jarayonini individuallashtirish o'quvchilarning shaxsiy ehtiyojlariga tayanishni anglatadi va bu ta'lim sifatini oshirishning eng samarali yo'lidir.

Chet tili darslarida o'quvchilarni individuallashtirishda o'qituvchi o'quvchilarning axborotni qabul qilish xususiyatlarini chuqur tushunishi va darsda shunga mos usullarni qo'llashi muhim ahamiyat kasb etadi. Ba'zi bolalar ma'lumotni vizual tarzda rasm va kartochkalar orqali, boshqalari esa audial shaklda eshitish orqali, yana birlari esa harakatli o'yinlar va sahnalashtirishlar yordamida osonroq qabul qiladi. Darsda ushbu usullarni uyg'unlashtirib, o'quvchilarning qiziqishiga mos muhit yaratish ularning ta'lim jarayonidagi faolligini sezilarli darajada oshiradi.

Boshlang'ich sinf o'quvchilari o'zlashtirish tezligi, qiziqishlari, dunyoqarashi va intellektual salohiyati jihatidan bir-biridan sezilarli darajada farq qiladi, bu esa ta'lim jarayonini an'anaviy, ya'ni barcha o'quvchiga bir xil talab qo'yuvchi yondashuv bilan tashkil etish samarasizligini ko'rsatadi. Zamonaviy pedagogikada ta'limni individuallashtirish – bu shunchaki metodika emas, balki o'quvchining ichki potensialini yuzaga chiqaruvchi psixologik ehtiyoj hisoblanadi. Individuallashtirilgan ta'lim tizimi o'quvchining shaxsiy imkoniyatlariga tayanib, uning "yaqin o'sish hududi" doirasida ishlashini ta'minlaydi, bu esa ta'lim sifatini oshirishning strategik yechimi hisoblanadi [1].

Shuningdek, sinfdagi o'quvchilarning bilim saviyasi turlicha ekanligini inobatga olib, topshiriqlarni murakkablik darajasiga ko'ra taqsimlash maqsadga muvofiqdir. Bu o'zlashtirishi qiyin bo'lgan o'quvchilarda o'ziga ishonchsizlik va o'rganilgan o'jizlik hissini bartaraf etsa, iqtidorli o'quvchilarning salohiyatini yanada rivojlantiradi. O'quvchilarga o'z ustida ishlash uchun tanlov erkinligini berish hamda ularni mustaqil ta'limga yo'naltirish jarayonni majburiyatdan ko'ra qiziqishga aylantiradi.

Individuallashtirilgan yondashuv o'quvchining o'z imkoniyatlariga tayanib ishlashiga, o'zining kuchli tomonlarini namoyon etishiga imkon yaratadi. Ta'lim tizimida o'quvchining o'sishi doimiy nazorat qilinishi va xatolar ustida ishlash jarayoni to'g'ri tashkil etilishi natijasida o'quvchi nafaqat tilni o'rganadi, balki o'ziga bo'lgan ishonch hissini ham shakllantiradi. O'qituvchi tomonidan har bir o'quvchiga individual munosabatda bo'lish, ularning yutuqlarini e'tirof etish ta'limdagi samaradorlikni tubdan o'zgartiradi. Xulosa qilib aytganda, boshlang'ich sinflarda ta'limni individuallashtirish shunchaki pedagogik usul emas, balki ta'lim sifatini kafolatlovchi asosiy omildir. Individual yondashuv – har bir bola uchun muvaffaqiyatga erishish yo'lida eng muhim kalit hisoblanadi.

O'quv jarayonini individuallashtirishda o'qituvchining roli shunchaki ma'lumot beruvchi subyekt darajasidan o'zgarib, o'quvchi uchun yo'naltiruvchi ko'makchiga aylanadi. Pedagogik hamkorlik muhitida o'qituvchi o'quvchining yashirin potensialini

payqashi va unga mos ravishda ta'limiy muhitni moslashtirishi lozim. Bu jarayon o'quvchida nafaqat til ko'nikmalarini, balki mas'uliyat va o'z-o'zini rivojlantirish qobiliyatini ham shakllantiradi. Individuallashtirilgan ta'limda o'quvchi va o'qituvchi o'rtasidagi psixologik ishonch muhiti darsdagi ijobiy affektiv filtrni ta'minlab, til o'rganishdagi to'siqlarni qisqa vaqt ichida bartaraf etishga zamin yaratadi.

Individuallashtirilgan yondashuv o'quvchilar o'rtasidagi sog'lom raqobatni emas, balki o'zaro yordam va hamjihatlik muhitini rivojlantirishga qaratilishi kerak. O'zaro o'qitish tizimi, ya'ni kuchliroq o'quvchining o'zlashtirishi pastroq o'quvchiga ko'maklashishi har ikkalasi uchun ham katta pedagogik foyda berib, o'quvchilarning ijtimoiy ko'nikmalarini ham shakllantiradi. Bu usul o'qituvchiga darsni boshqarishda qo'shimcha imkoniyatlar yaratib, sinfdagi o'quvchilarning o'zlashtirish farqini qisqartirishga xizmat qiladi. Bunday jamoaviy ishlash shakllari o'quvchilarda mas'uliyat hissini uyg'otib, ularning dars jarayonidagi integratsiyasini chuqurlashtiradi [2].

Kelajak istiqbollari nuqtai nazaridan, individuallashtirish – raqamli ta'lim texnologiyalari bilan uyg'unlashganda yanada yuqori natijalarni taqdim etadi. O'quvchilarga o'z ustida mustaqil ishlash uchun tanlov erkinligini berish hamda ularning individual yutuqlarini raqamli tizimda qayd etib borish ta'limdagi barqarorlikni ta'minlaydi. O'quvchi o'zining nimalarni bilishi va nimalar ustida ko'proq ishlashi kerakligini anglaganida, ta'lim yanada maqsadli va natijaviy bo'ladi. Yakuniy tahlilda, har bir o'quvchi uchun individual yondashuv nafaqat akademik yutuqlar, balki shaxsning kelajakdagi muvaffaqiyati uchun zarur bo'lgan mustahkam poydevorni tashkil etadi [3].

Xulosa

Boshlang'ich ta'limni individuallashtirish – bu shunchaki pedagogik usul emas, balki ta'lim sifatini kafolatlovchi strategik yondashuvdir. Tadqiqot shuni ko'rsatadiki, o'quvchilarning individual xususiyatlari, xususan, axborotni qabul qilish kanallari va ularning o'zlashtirish sur'atlarini hisobga olish o'quv jarayonini yanada samarali qiladi. O'qituvchi o'quvchilar uchun moslashuvchan, kreativ va qo'llab-quvvatlovchi muhit yaratish orqali ularda fanga bo'lgan barqaror ichki motivatsiyani shakllantiradi. Yakuniy tahlilda, individual yondashuv nafaqat o'quvchining akademik ko'rsatkichlarini oshiradi, balki uning shaxsiy salohiyatini to'liq ochib berib, kelajakdagi muvaffaqiyatlari uchun mustahkam poydevor vazifasini o'taydi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Hoshimov, U., & Yoqubov, I. (2003). *Ingliz tili o'qitish metodikasi*. Toshkent: Sharq. – 120-135-betlar.
2. Vygotsky, L.S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Cambridge: Harvard University Press. – 86-90-betlar.

3. Tomlinson, C. A. (2014). *The Differentiated Classroom: Responding to the Needs of All Learners*. Alexandria: ASCD. – 45-62-betlar.
4. Krashen, S. D. (1982). *Principles and Practice in Second Language Acquisition*. Oxford: Pergamon. – 30-38-betlar.
5. Gardner, H. (1993). *Frames of Mind: The Theory of Multiple Intelligences*. New York: Basic Books. – 75-89-betlar.
6. Black, P., & Wiliam, D. (1998). "Inside the Black Box: Raising Standards Through Classroom Assessment". *Phi Delta Kappan*. – 139-148-betlar.
7. Hattie, J. (2009). *Visible Learning: A Synthesis of Over 800 Meta-Analyses Relating to Achievement*. London: Routledge. – 201-215-betlar.
8. Bandura, A. (1997). *Self-Efficacy: The Exercise of Control*. New York: W.H. Freeman. – 150-165-betlar.
9. Ur, P. (1996). *A Course in Language Teaching: Practice and Theory*. Cambridge: Cambridge University Press. – 230-245-betlar.
10. Dewey, J. (1938). *Experience and Education*. New York: Macmillan. – 25-40-betlar.